

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Так уже історично склалося, що Рисвянка за час свого існування зазнала чимало лихого: затяжних спустошливих війн, масових епідемій, страшних голодоморів, насильних виселень людей та ін. Не обійшли рисвянську землю сторонні війни, добровільні міграційні притоки та відтоки населення, які в окремі періоди були досить таки значними. Все це, звичайно, в сукупності з природним приростом населення безпосередньо відображалось на його чисельності.

Не вдаючись в аналіз причин і особливостей зміни кількісного складу рисвянців, оскільки це виконувалося набагато раніше, згідно відомих статистичних даних наведемо лише динаміку їх чисельності та зміну кількості дворів (рис. 2). Використані діаграмні побудови досить наочно відображають

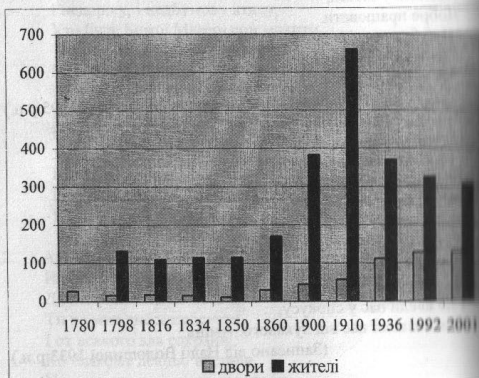

Рис.2. Динаміка кількості дворів та чисельності рисвянців

відповідні тенденції у зміні демографічної ситуації протягом відміченого часу. Найбільша кількість дворів у Рисвянці зафіксована у 2001 році – 130, найменша у 1798 і 1834 – 16. Найбільша ж чисельність мешканців була у 1910 році – 660, найменша у 1816 – 110. У даному випадку до складу рисвянців було включено як жителів села, так і однойменної колонії (хутора).

Віково-статеву структуру мешканців села станом на 2001 рік зображено на рис.3. По горизонтальній осі показано вік населення, а по вертикальній – чисельність мешканців відповідної статі. Помітно, що у віковому відношенні в селі склалась несприятлива ситуація і за цим типом структур рисвянці відносяться до постарілого населення. Скажімо, частка мешканців у віці до 40 років становить всього 42%, що є досить низьким показником. Хоча у загальному статеву структуру більш-менш сприятлива (чоловіки – 48%, жінки – 52%), впадає у вічі негармонійне співвідношення осіб чоловічої і жіночої статі віком 20-30 і більше 60 років.

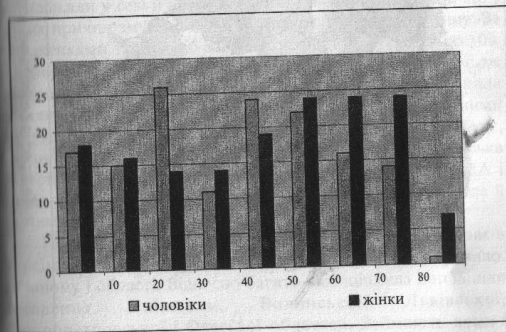
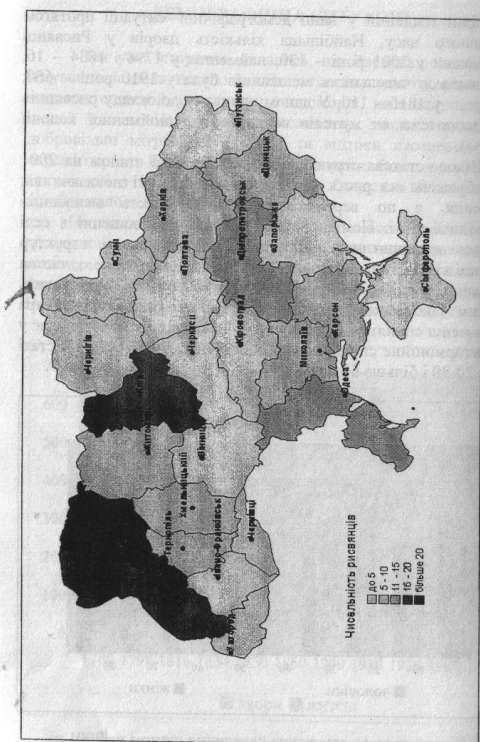

Рис.3. Віково-статеву структуру населення станом на 2001 р.

Географічне розселення колишніх рисвянців в Україні

Важливою характеристикою соціально-демографічної ситуації є середня тривалість життя людей. На даний час цей показник у Рисвянці становить 65-70 років.

У подружжі чоловіки старші жінок в середньому на 2-3 роки. В кожному дворі проживає в середньому 2-3 чоловіки. Найбільш розповсюдженими чоловічими іменами виявлено: Микола і Василь, жіночими – Галина і Ольга. Найпоширенішими прізвищами серед рисвянців є Радовенчик і Жук.

Життя і доля розпорядилися так, що впродовж відомого часу існування Рисвянки багато людей, які народилися тут, на постійне місце проживання виїхали у ближні й далекі краї. В різні історичні періоди для цього були свої причини.

Хоча повністю встановити територіальну диференціацію переселення уродженців рисвянської землі впродовж розглядуваного часу не уявляється можливим, але загальну картину про це скласти можна. Найбільше таких переселенців у різні роки виїхало до Польщі. Сюди входять і діти поляків, які мешкали у селі й навколо нього, і рисвянці-українці, що з різних причин змушені були залишити свою батьківщину. За підрахунками таких осіб загалом повинно бути близько 100. Відносно багато осіб даної категорії виїхало на постійне місце проживання й до Німеччини – близько 80. Поповнили наші земляки й російські простори (майже 50 осіб). Основними місцями їх проживання стали Підмосков'я, Санкт-Петербург, Кубань, Якутія, Хабаровський край, Магаданська і Тюменська області. Близько 30 колишніх рисвянців виїхали до США і Канади. Відомо, що в різні роки емігрували уродженці села й до Австрії, Аргентини, Казахстану та ін.

Найбільше рисвянців постійно проживало й проживає в Україні. Поза межами Рисвянки поселились вони, як правило, у Рівному і області. Відносно багато вихідців села поповнили населення Київщини, Волинської, Львівської, Дніпропетровської і Одеської областей. Займають вони і відповідальні посади. Приміром, Сергій Антонюк працює начальником лінійно-експлуатаційної служби Рівненського

управління магістральних газопроводів, Микола Ганжа – начальником відділу одного з управлінь Рівненської облдержадміністрації, Ігор Жук – прокурором одного з районів Одеси, Ігор Остапчук – заступником начальника цеху ВАТ “Рівнеазот”, В’ячеслав Радовенчик – доцентом Національного технічного університету “Київський політехнічний інститут”.

Звичайно, багато хто з уродженців Рисвянки уже помер, інші – живуть на цьому грішному світі і є посивілими літніми людьми чи молодими хлопцями та дівчатами. Всі вони – різні за роками, характерами, уподобаннями, але в кожного з них були чи обов’язково ще будуть хвилини, коли однаково защемить душа та згадається рідна сторона, дорога серцю маленька Рисвянка і найкращі у світі люди, родаки-земляки. І тоді сколихнуть серце слова пісні:

Роде наш красний,
Роде наш прекрасний,
Не цураймося, признаваймося,
Небагацько нас є ...

А мені особисто у цю хвилину з босоногого дитинства виринає дід Іван Безнюк, який вже у глибокій старості попросив родину купити собі скрипку і цілими днями, самотньо сидячи у хатньому кутку, виводив смичком журливу мелодію. І на струни тихо падали скупі дідові сльози. Так і помер дід Іван із скрипкою в руках, нічого не пояснюючи ні рідним, ні мені, малолітньому.

... А на окраїні села хтось посадив кущ калини. І цвіте вона завжди гарно, щедро, привітно й грона її яскраві, красиві, цілющі, мов рідна земля, а ягоди – з гіркуватим присмаком, як історія Рисвянки²³ і доля багатьох її жителів.

²³ У сучасних офіційних виданнях назва села подана із апострофом. Автор вважає це помилкою. Згідно з українським правописом у буквосполученні “свя” апостроф не ставиться.